

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Pozdní podání insolvenčního návrhu a jiné instituty vedoucí k vymáhání pohledávek věřitelů na statutárech společnosti

Ačkoliv ani vstup fyzických osob do insolvence nepotěší věřitele tohoto dlužníka, úpadkové situace podnikatelů svými důsledky ovlivňují širší spektrum subjektů. Opomeneme-li společníky této společnosti, kteří by do podnikání měli vstupovat s vědomím hrozícího rizika možné ztráty jejich počátečních vkladů coby investic do budoucího chodu společnosti, pocítí úpadek společnosti i její zaměstnanci. Úpadek společnosti pro velkou většinu zaměstnanců neznamená pouze nutnost hledat nové zaměstnání, ale mnohdy i komplikované vymáhání pohledávek představujících nevyplacené mzdy.

Zaměstnanec se pak vlastně stává věřitelem společnosti a jsou to právě věřitelé společnosti, které zpráva o úpadku této společnosti bude povětšinou tížit nejvíce.

Často přitom nastávají situace, kdy společnost, respektive osoby jednající za společnost budou s podáním insolvenčního návrhu otálet. Taková liknavost může být zapříčiněna rozličnými důvody, a to od snahy společnost zachránit přes obavu ze samotného procesu insolvence až po účelové jednání s cílem vytěžit ze společnosti před jejím úpadkem maximum. Nehledě však na důvody vedoucí podnikatele k oddalování tohoto okamžiku jakési kapitulace, tedy samotné podání insolvenčního návrhu, zpravidla pozdní podání ovlivňuje především věřitele, a to i věřitele budoucí coby osoby vstupující do obchodních vztahů s podnikatelem netušíce, že se jejich obchodní partner nachází v úpadkové situaci.

Právě za účelem ochrany osob majících svůj zájem na solventnosti společnosti, ale zároveň majících jen malý či vůbec žádný vliv na samotný chod společnosti, bylo nutné určit, kdy se již společnost nachází v úpadku, a v takovém okamžiku podnikatelům uložit **povinnost informovat veřejnost o své úpadkové situaci, čehož je vlastně dosaženo podáním insolvenčního návrhu a jeho zveřejněním v insolvenčním rejstříku**. Aby taková povinnost mohla dostát svému zamýšlenému účelu, je rovněž nutné, aby odpovědným osobám při nesplnění této povinnosti hrozily dostatečné sankce. Samozřejmě při zohlednění toho, že není žádoucím účinkem této povinnosti, aby právní úprava paralyzovala obchodní vedení takovým způsobem, že odpovědné osoby budou za pomoci sankcí nuceny k podávání insolvenčních návrhu již při samotném náznaku hrozící úpadkové situace. Nastavení takového právního režimu tedy vyžaduje hlubší znalost této problematiky, a to nejen tu teoretickou, ale také praktickou.

Věřitelé samozřejmě nejsou při jejich vědomosti o úpadku dlužníka nuceni čekat a mohou v případech, kdy nedožene k podání insolvenčního návrhu osoby mající tuto povinnost ani strach z možného postihu, který jim při nesplnění této povinnosti hrozí, využít institutu **věřitelského insolvenčního návrhu**. Pozice věřitelů je však při samotném podávání insolvenčního návrhu komplikovaná, když ti se často o úpadku společnosti dozví až v souvislosti s neplacením jejich pohledávek ze strany dlužníka. Navíc je s podáním věřitelského návrhu spojena povinnost složit zálohu na náklady insolvenčního řízení ve výši 50.000,- Kč. Svou podstatou se tedy jedná spíše o krajní prostředek využívaný až při absolutní nečinnosti.

Ačkoliv se nejedná o novou právní úpravu, neexistuje rozsáhlá judikatura řešící problematiku odpovědnosti osob povinných k podávání insolvenčních návrhů. Je přitom otázkou, do jaké míry je absence judikatury nejvyšších soudů ovlivněna laxností věřitelů při vymáhání svých pohledávek po proběhnuvším insolvenčním řízení, či jejich smířením se s menší mírou uspokojení jejich pohledávek v insolvenčním řízení, nebo ztíženou důkazní situací při užívání tohoto institutu. Právě s cílem motivovat věřitele k většímu zájmu o pohledávky přihlášené do insolvenčních řízení, jakož i k širšímu užívání dostupných institutů je psán tento příspěvek.

Úpadek

Pro účely tohoto článku je vhodné se alespoň v krátkosti věnovat právě úpadku, jehož úpravu nalezneme v insolvenčním zákoně, tedy v zákoně č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „*insolvenční zákon*“ nebo „*IZ*“). Samotný úpadek je pak upraven v § 3 IZ, který vlastně rozlišuje dva (mnohdy se překrývající) druhy úpadku, respektive dva způsoby jeho prokazování, a to platební neschopnost a předlužení.

Oba způsoby předpokládají pluralitu věřitelů, ale v dalších aspektech se odlišují. **Platební neschopnost** znamená existenci peněžitých dluhů, které jsou již víc než 30 dnů po splatnosti a na které dlužník objektivně není schopen plnit. Pro **předlužení** se zase vychází z toho, že souhrn pohledávek věřitelů převyšuje majetek dlužníka. Za účelem snazšího dokazování úpadku v insolvenčním návrhu jsou v § 3 IZ vymezeny i domněnky platební neschopnosti a předlužení.

Osoby povinné k podání insolvenčního návrhu

V souladu s § 98 odst. 1 IZ má právnická osoba nebo fyzická osoba – podnikatel povinnost podat insolvenční návrh **bez zbytečného odkladu po té, co se dozvěděla nebo při náležitě pečlivosti měla dozvědět o svém úpadku.**

Ačkoliv užití fráze „bez zbytečného odkladu“ nenapomáhá určitosti stanovené lhůty, nejedná se ani o pojem českému právnímu řádu cizí, protože k němu existuje poměrně rozsáhlá soudní judikatura. Nejvyšší soud ve svém rozsudku ze dne 14. 4. 2022, sp. zn. 23 Cdo 163/2022 dovedl, že *„jde o velmi krátkou lhůtu, jíž je míněno bezodkladné, neprodlené, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného projevu vůle, přičemž doba trvání lhůty bude záviset na okolnostech konkrétního případu.“* Nutnost přihlédnout při výkladu tohoto neurčitého pojmu k okolnostem konkrétního případu potvrdil i Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 15. 8. 2005, sp. zn. IV. ÚS 314/05.

Ačkoliv § 98 odst. 1 IZ ukládá povinnost k podání insolvenčního návrhu **fyzickým osobám – podnikatelům a právnickým osobám**, ze samotné podstaty právnických osob je však jasné, že ty samotné nemohou tuto povinnost nikdy splnit, když jsou schopny jednat pouze prostřednictvím pověřených fyzických osob, tudíž jim za nepodání insolvenčního návrhu žádná odpovědnost nevzniká. Povahu právnických osob již ale zohledňuje § 98 odst. 2 IZ, který ukládá povinnost k podání insolvenčního návrhu i **zákonným zástupcům dlužníka, jeho statutárnímu orgánu a likvidátorovi** (dále jen „*povinné osoby*“), přičemž je-li těchto osob více, pak má tuto povinnost každá z nich.

Zajímavou otázkou je situace ohledně opatrovníka ustanoveného právnické osobě. Tomu by sice soudem mělo být v souladu s § 487 OZ uloženo, aby především s odbornou péčí usiloval o řádné obnovení činnosti statutárního orgánu právnické osoby, ale rovněž je stanoveno, že pro práva a povinnosti opatrovníka právnické osoby platí obdobně ustanovení o členu statutárního orgánu. S největší pravděpodobností však bude záležet na konkrétní situaci, tedy především na vymezení

jeho působnosti v rozhodnutí soudu o opatrovnictví, ale jistě musí být posouzeny okolnosti případu.

Pro splnění této povinnosti přitom povinným osobám nepostačí jen holé podání insolvenčního návrhu, ale současně je nutné, aby jejich zaviněním nebylo řízení o insolvenčním návrhu zastaveno či nebyl insolvenční návrh odmítnut.

Odpovědnost za nepodání insolvenčního návrhu

Odpovědnost povinných osob nalezneme ve více právních předpisech, především pak v samotném insolvenčním zákoně, ale také v zákoně č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích (dále jen „zákon o obchodních korporacích“ nebo „ZOK“).

Odpovědnost dle insolvenčního zákona

Insolvenční zákon s nepodáním insolvenčního návrhu spojuje objektivní odpovědnost za škodu vzniklou věřitelům s možností liberace. V souladu s § 99 IZ **odpovídá povinná osoba věřitelům za škodu nebo jinou újmu, kterou jim porušením této své povinnosti způsobila**. Způsobena škoda je přitom vypočtena rozdílem mezi výší přihlášené pohledávky a částkou, kterou věřitel v průběhu insolvenčního řízení na tuto pohledávku obdrží. Z výše uvedeného vyplývá, že škodu lze vymáhat pouze při přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení. Naopak **povinnosti k náhradě škody se povinná osoba zproští**, pokud prokáže, že porušení její povinnosti k podání insolvenčního návrhu nemělo vliv na rozsah uspokojení pohledávky věřitele, nebo že svou povinnost k podání návrhu nesplnila vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na její vůli a k jejichž odvrácení by nedošlo ani při vynaložení veškerého úsilí.

Zajímavým aspektem institutu náhrady škody vzniklé nepodáním insolvenčního návrhu je **promlčení pohledávky věřitele na náhradu škody**, a to nejen s ohledem na délku insolvenčních řízení, ale také z hlediska stanovení okamžiku vzniku této pohledávky.

Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 29 Cdo 1212/2016 dovedl, že **pohledávka vzniká dnem podání insolvenčního návrhu, kdy tedy rovněž začíná běžet desetiletá objektivní lhůta**. Byla-li škoda způsobena úmyslně, pak je v souladu s § 636 odst. 2 OZ objektivní lhůta delší a činí patnáct let. Zmeškání objektivní lhůty by tedy bdělým věřitelům hrozit nemělo.

Nicméně situace je komplikovanější u tříleté **subjektivní lhůty**, která by již při vymáhání pohledávky mohla věřitelům působit komplikace, a to především s ohledem na délku konkursního insolvenčního řízení, natož pak na délku řízení o oddlužení (u fyzických osob – podnikatelů), které může trvat tři až pět let, pokud nejsou věřitele uspokojeni dříve, ale v takovém případě pak zase věřiteli žádná škoda pozdním podáním insolvenčního návrhu nevznikla, když byla jeho pohledávka plně uspokojena.

Již samotné určení počátku běhu této lhůty může věřitelům činit potíže, ale z komentářové literatury vyplývá, že promlčecí lhůta by v souladu s § 621 OZ měla začít běžet nejpozději v době podání přihlášky věřitele, když v ten moment jsou věřitelům průkazně známy okolnosti rozhodné pro počátek běhu, tedy že mu škoda vznikla a kdo za tuto škodu odpovídá. [1] [2]

Vzhledem k tomu, že skutečnou výši škody lze zjistit až při skončení insolvenčního řízení, a to z toho důvodu, že škoda je představována rozdílem mezi přihlášenou pohledávkou a výší jejího uspokojení, je nutné dbát zvýšeného zřetele na možné promlčení této pohledávky.

Právě za účelem zamezení promlčení pohledávky bývají žaloby podávány před skončením insolvenčního řízení s tím, že **řízení má být do konce insolvenčního řízení přerušeno, nebo má být prozatímně rozhodnuto pouze o tom, zda žalovaná osoba za škodu skutečně odpovídá**,

tedy že škoda vznikla v důsledku nepodání insolvenčního návrhu věřiteli. Jeví-li se jako pravděpodobné, že insolvenční řízení bude trvat delší dobu, pak může soud určit výši škody dle své úvahy postupem dle § 136 OSŘ.

Je-li navíc již v průběhu insolvenčního řízení zřejmé, že nepodáním insolvenčního řízení včas vznikla věřiteli škoda, pak může být provinivší se osobě na návrh věřitele uložena povinnost složit do soudní úschovy přiměřenou peněžitou částku coby **předběžné opatření** v souladu s § 100 IZ.

Obzvláště specifickou je pak situace ohledně **fyzických osob - podnikatelů**. Ti jsou totiž stejně jako právnické osoby povinni podat insolvenční návrh bez zbytečného odkladu po té, co se o úpadku dozví (nebo při náležité pečlivosti měli dozvědět). Zatímco u právnických osob je osobou povinnou k podání návrhu, tedy osobou odpovídající věřitelům za pozdním podáním vzniklou škodu, osoba odlišná od dlužníka, v případě fyzických osob - podnikatelů se jedná o osobu totožnou. Z komentářové literatury vyplývá, že škůdcem ve smyslu § 99 IZ nemůže být fyzická osoba - podnikatel, jelikož ten již odpovídá za primární dluh. [3] Nicméně v souladu s § 99 by měli být i fyzické osoby - podnikatelé povinni nahradit věřitelům škodu vzniklou nepodáním insolvenčního návrhu včas, tedy částku odpovídající rozdílu mezi výší přihlášené pohledávky a výší jejího uspokojení. Ač se tedy z praktického hlediska bude jednat o institut, kterého ve většině případů využít nelze, lze si teoreticky představit situace, kdy by tohoto využít šlo.

S podáním insolvenčního návrhu, resp. se zahájením insolvenčního řízení, je dle § 109 odst. 1 písm. a) IZ spojena **nemožnost uplatnit pohledávky a jiná práva týkající se majetkové podstaty žalobou**. Tato skutečnost nemá vliv na vymáhání náhrady škody na povinných osobách v souvislosti s pozdním podáním insolvenčních návrhů u dlužníků - právnických osobách, když má být žalována osoba odlišná od dlužníka, nicméně při vymáhání náhrady škody na fyzických osobách - podnikatelích toto ustanovení znemožňuje zastavení promlčecí lhůty prostřednictvím podání žaloby a následného přerušování řízení. Je proto nutné zkoumat, zda se jedná o pohledávku, kterou lze do insolvenčního řízení přihlásit. Nemožnost uplatnit pohledávku žalobou se však týká pouze pohledávek, které lze uplatnit přihláškou. Přihlášení náhrady škody coby pohledávky do insolvenčního řízení však není dost dobře možné, když její výše závisí až na výsledku insolvenčního řízení a výše přihlašované pohledávky je povinnou náležitostí přihlášky v souladu s § 174 odst. 2 IZ.

Další úskalí náhrady škody přichází v souladu s § 414 IZ při rozhodnutí o splnění oddlužení, kdy insolvenční soud **jednak osvobodí dlužníka od placení pohledávek zahrnutých do oddlužení v rozsahu, ve kterém nebyly v rámci insolvenčního řízení uspokojeny, jednak pak od přihlášek kteří své pohledávky nepřihlásili, ač tak měli učinit**. Fyzické osoby - podnikatelé, kteří včasně podali insolvenční návrh, tedy nebudou nuceni dopláct pohledávky v rozsahu, ve kterém ty nebyly v insolvenčním řízení uspokojeny. Nicméně právě rozsah, ve kterém nebyly pohledávky prostřednictvím insolvenčního řízení uspokojeny, představuje škodu vzniklou věřitelům nepodáním insolvenčního návrhu ve smyslu § 99 IZ. Nicméně právě odlišnost právního titulu vzniku pohledávky, tedy náhrady škody ve smyslu § 99 IZ, ve spojení s nemožností přihlásit tuto pohledávku do insolvenčního řízení by mělo otvírat cestu věřitelům k vymáhání této pohledávky po skončení insolvenčního řízení.

Rovněž u fyzických osob - podnikatelů by tak mělo být možné využít postupu podání žaloby a přerušování řízení do konce insolvenčního řízení, když se nejedná o pohledávku, kterou by bylo možné přihlásit do insolvenčního řízení.

Odpovědnost dle zákona o obchodních korporacích

Náhrada škody způsobené pozdním podáním insolvenčního návrhu není jedinou sankcí hrozící povinným osobám v souvislosti s úpadkovými situacemi obchodních korporací.

Jelikož je nepodání insolvenčního návrhu porušením povinnosti člena statutárního orgánu, může být provinivší se člen statutárního orgánu soudem **vyloučen ze své funkce** v souladu s § 63 ZOK. Takové rozhodnutí učiní soud i bez návrhu, nicméně každý, kdo na tom má důležitý zájem, může toto rozhodnutí svým podnětem iniciovat. Člen statutárního orgánu bude soudem vyloučen ze své funkce soud vždy, když mu bude uložena povinnost dle § 66 odst. 1 ZOK. Ust. § 66 ZOK upravuje situace, kdy člen statutárního orgánu porušením svých povinností přispěl k úpadku obchodní korporace.

V souladu s § 66 odst. 1 písm. a) ZOK navíc může být insolvenčním soudem na návrh insolvenčního správce rozhodnuto o povinnosti **člena statutárního orgánu, který porušením své povinnosti při výkonu své funkce přispěl k úpadku společnosti** k vydání prospěchu získaného ze smlouvy o výkonu funkce, jakož i jiného prospěchu obdrženého od společnosti a to až dva roky zpětně, do majetkové podstaty dlužníka (společnosti). Dále pak v souladu s § 66 odst. 1 písm. b) ZOK v situacích, kdy je na majetek obchodní korporace prohlášen konkurs, může být provinivšímu se členovi uložena povinnost poskytnout do majetkové podstaty plnění ve výši rozdílu mezi souhrnem dluhů a hodnotou majetku této obchodní korporace. Tyto instituty jsou však zcela v režii insolvenčního správce a insolvenčního soudu a věřitelé mohou dát insolvenčnímu správci pouze podnět k jejich uplatnění, navíc nejsou pro věřitele z hlediska vyššího uspokojení jejich pohledávek nikterak zajímavé.

Trestněprávní odpovědnost

Historicky sice existovala do 31. 12. 2007 v § 126 trestním zákoníku skutková podstata, dle které za nesplnění zákonné povinnosti podat návrh na prohlášení konkursu hrozilo trest odnětí svobody na šest měsíců až tři léta, zákaz činnosti, nebo peněžitý trest, ale **trestněprávní odpovědnost byla nahrazena právě soukromoprávní odpovědností ve smyslu § 99 IZ**, jak vyplývá z důvodové zprávy k insolvenčnímu zákonu.

Další soukromoprávní odpovědnost

Jak vyplývá z výše uvedeného, cesta vymožení náhrady škody na osobě povinné k podání insolvenčního řízení je zdlouhavá a vyžaduje na věřitelích poměrně velkou míru úsilí a trpělivosti, navíc samotná opožděnost podaného insolvenčního návrhu je v současném podnikání obtížně prokazatelná. Nejedná se však o jediný institut napomáhající věřitelům k vyššímu uspokojení jejich pohledávek prostřednictvím plnění od jiné osoby - člena statutárního orgánu.

K nelibosti věřitelů sice bylo ze zákona o obchodních korporacích vyňato ustanovení § 68, které umožňovalo soudům na návrh insolvenčního správce rozhodnout o ručení člena statutárního orgánu, jestliže bylo rozhodnuto o úpadku a tento člen zároveň věděl (měl a mohl vědět) o hrozícím úpadku a v rozporu s péčí řádného hospodáře neučinil vše potřebné a rozumně předpokladatelné za účelem jeho odvrácení.

Nicméně § 159 OZ v kombinaci s § 51 ZOK stále ukládá členům volených orgánů, tedy i členům statutárního orgánu, aby tuto funkci **vykonávali s tzv. péčí řádného hospodáře**. Porušení této péče řádného hospodáře při výkonu funkce člena statutárního orgánu je pak vlastně porušením smluvní povinnosti ve smyslu § 2913 OZ, které zakládá sekundární povinnost tohoto člena k náhradě škody z toho vzniklé. V souladu s výše uvedeným je tedy **člen statutárního orgánu povinen nahradit společnosti škodu, kterou jí porušením standardu péče řádného hospodáře způsobí**.

Člen statutárního orgánu, který společnosti škodu jí způsobenou porušením péče řádného hospodáře nenahradí, pak fakticky poškozuje i samotné věřitele, jejichž pohledávky mohly a měly být z prostředků představujících nahrazenou škodu uspokojeny. Právě z toho důvodu v souladu s § 159

odst. 3 OZ **ručí věřitelům společnosti za jejich dluhy člen, který v rozporu se svou povinností nejednal s péčí řádného hospodáře, čímž společnosti způsobil škodu, kterou navíc společnosti nenahradil**, a to právě v rozsahu, v jakém škodu společnosti nenahradil. To však současně pouze za předpokladu, že se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.

Ručení má pak především tu výhodu, že s vymáháním pohledávky na členovi statutárního orgánu, je možné počkat až na výsledky insolvenčního řízení, když v souladu s § 2025 odst. 1 OZ se **právo věřitele vůči ručiteli nepromlčí před promlčením práva vůči dlužníkovi**. Dlužníkem je v tomto případě společnost v insolvenci, do které byla (měla být) pohledávka věřitele přihlášena. Přihláška pohledávky do insolvenčního řízení přitom má dle § 173 odst. 4 IZ stejné účinky pro běh lhůty k promlčení jako žaloba nebo jiné uplatnění práva u soudu, tedy po dobu trvání insolvenčního řízení promlčecí lhůta v souladu s § 648 OZ neběží.

Rovněž případný zánik společnosti po insolvenčním řízení neohrozí ručitelství závazek člena statutárního orgánu, když zánikem společnosti nedochází k zániku samotné pohledávky, jak ostatně judikoval Nejvyšší soud (29 Cdo 4828/2017).

Nicméně i tato cesta uspokojení pohledávky věřitele s sebou přináší pro věřitele jistá úskalí. Předně **musí prokazatelně dojít k porušení péče řádného hospodáře a ke vzniku škody společnosti**. Tímto porušením může být například i to, že člen statutárního orgánu za společnost přijímá nové závazky, ač si je vědom nebo musel být vědom, že je společnost v úpadku. Zvýšené pozornosti by pak měly být vystaveny poslední závazky přijaté za společnost členem statutárního orgánu, tedy zda jejich přijetím nebyla porušena péče řádného hospodáře. Taková situace se pak sice bude částečně překrývat s odpovědností člena statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu ve smyslu § 99 IZ, když je vyžadováno, aby tento člen věděl o existujícím úpadku, ale oba instituty mají své odlišnosti v procesních aspektech.

Tím nejzásadnějším je **přenos důkazního břemene**, kdy v souladu s § 52 odst. 2 ZOK je na členovi statutárního orgánu, aby prokázal, že jednal s péčí řádného hospodáře. Ostatní aspekty, tedy především vznik škody a příčinnou souvislost mezi tvrzeným porušením a vzniklou, musí však stále prokázat věřitel coby žalobce. Není však nutné vyčkávat konce insolvenčního řízení ani prokazovat, že škoda věřiteli vznikla v důsledku pozdního podání insolvenčního návrhu.

Závěr

Při zvažování podání insolvenčního návrhu naproti sobě stojí zájmy zúčastněných osob, především pak zájem věřitele na co největším uspokojení jeho pohledávek a zájem podnikatelů na trvání jejich podnikání. Smyslem právní úpravy odpovědnosti za podání insolvenčního návrhu má tedy být vytvoření takového prostředí, v němž budou tyto zájmy poměřeny a zachovány v míře snesitelné pro obě strany.

Absence takového prostředí by ostatně povinné osoby vedla k jakési kapitulaci na vedení společnosti a vlastní snaze o vyřešení úpadkové situace, přičemž i z pohledu věřitelů je často plné uspokojení jejich pohledávek pravděpodobnější v okamžiku, kdy podnikatel úpadkovou situaci sám ustojí.

Nicméně snaha vzkřísit upadající společnost nebo pokračovat ve svém podnikání nesmí být bezbřehá, a to obzvláště u právnických osob, kdy členové statutárních orgánů přímou odpovědnost za dluhy společnosti obvykle necítí.

Ze současné úpravy je tedy čitelná snaha zákonodárce pohrůžkou trestu motivovat podnikatele k podávání insolvenčních návrhů včas. Nicméně právě z důvodu vyvažování výše popsaných zájmů **může být v praxi pro věřitele obtížně prokázat naplnění všech předpokladů nutných pro**

vymáhání náhrady škody vzniklé nepodáním insolvenčního návrhu včasné, ať již se jedná o určení samotného okamžik, kdy měl být insolvenční návrh řádně podán, nebo prokázání, že tak nebylo učiněno ve lhůtě bez zbytečného odkladu, jakož i že právě pozdní podání způsobilo neúplné uspokojení pohledávky věřitele. Až podaří-li se věřiteli prokázat všechny tyto skutečnosti, může být při vymáhání náhrady škody vůči povinné osobě úspěšný.

Z výše uvedeného vyplývá, že ačkoliv věřitelé mohou často jako příčinu neúplného uspokojení jejich pohledávek vnímat právě pozdní podání insolvenčního návrhu, ve většině případů budou v důsledku obavy o neunesení důkazního břemena, jakož i z neochoty vynakládat na vymáhání pohledávky další náklady, užívat institutu dle § 99 IZ spíše v krajních případech, kdy je podání insolvenčního návrhu odkládáno úmyslně či zcela bez ohledu na zájmy věřitelů.

S ohledem na shora uvedené, může být tedy v situacích, kdy se dlužící společnost stane insolventní a insolvenční řízení neposkytuje věřitelům vyhlídku na dostatečné uspokojení jejich pohledávek, pak může být pro věřitele vhodné zkusit, zda nedošlo k porušení péče řádného hospodáře členem statutárního orgánu a vzniku škody v důsledku tohoto porušení.

V takovém případě by pak totiž provinivší se **člen statutárního orgánu ručil za dluhy společnosti v rozsahu, ve kterém společnosti nenahradil škodu vzniklou jí porušením péče řádného hospodáře. Ač nemusí vymáhání pohledávky na fyzické osobě nutně znamenat vyšší uspokojení pohledávky, je tím rozšířen okruh subjektů, na kterých může být pohledávka vymáhána, což je pro věřitele bezpochyby výhodné.**

Mgr. Jindřich Kamler
advokátní koncipient

[MACH LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Viktora Huga 377/4
150 00 Praha 5

Tel.: +420 245 008 552
E-mail: praha@machlegal.eu

[1] JIRMÁSEK, Tomáš. § 99 [Odpovědnost za škodu způsobenou porušením povinnosti podat insolvenční návrh]. In: SPRINZ, Petr, JIRMÁSEK, Tomáš, ŘEHÁČEK, Oldřich, VRBA, Milan, ZOUBEK, Hynek a kol. Insolvenční zákon. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 33.

[2] MARŠÍKOVÁ, J. a kol. Insolvenční zákon: Komentář. [Systém ASPI]. Nakladatelství Leges [cit. 2024-7-8]. ASPI_ID KO18212006CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

[3] JIRMÁSEK, Tomáš. § 99 [Odpovědnost za škodu způsobenou porušením povinnosti podat insolvenční návrh]. In: SPRINZ, Petr, JIRMÁSEK, Tomáš, ŘEHÁČEK, Oldřich, VRBA, Milan,

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)